

## **СТРАТЕГИЯ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА В КОМИСИЯТА ЗА ПУБЛИЧЕН НАДЗОР НАД РЕГИСТРИРАНИТЕ ОДИТОРИ ЗА ПЕРИОДА 2024-2026 ГОДИНА**

### **I. Въведение**

Стратегията за управление на риска е основен документ, който подпомага Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори (КПНРО) при постигане на нейните цели и приоритети чрез регламентиране на механизмите за управление на риска в организацията.

Стратегията е съобразена с Директива 2006/43/ЕО, с мисията, визията и стратегическите и оперативните цели на комисията и се актуализира при необходимост.

Във връзка с разработване на настоящата стратегия КПНРО приема дефиниции на използваните в документа ключови понятия в съответствие с легалните определения на същите в Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор и Методическите насоки по елементите на ФУК и Насоките за въвеждането на управлението на риска в организациите от публичния сектор, издадени от Министерството на финансите.

### **II. Дефиниции**

**1. Риск** е възможността да настъпи събитие, което ще повлияе върху постигане на целите на комисията. Рискът се измерва с неговия ефект и с вероятността от настъпването му.

**2. Риск апетит** е рискът, който комисията е готова да поеме, за да постигне своите стратегически и оперативни цели.

**3. Риск регистърът** е документът, в който се отразяват резултатите от управлението на риска (Приложение № 3). Съдържа следната информация:

- идентифицираните рискове за дейността на комисията;
- въведените контролни дейности;
- рисковете, които остават да съществуват след предприемане на действия (остатъчни рискове);
- оценка за нивото на остатъчния риск;
- действия за намаляване на остатъчния риск;
- срокове;
- отговорни длъжностни лица.

#### **4. Управление на риска**

Управлението на риска е цялостен процес, чиято координация се осъществява чрез създаване и изпълнение на стратегията за управление на рисковете в комисията.

Управлението на риска включва идентифициране, оценяване и контролиране на потенциалните събития или ситуации, които могат да повлияят негативно върху постигане на целите в организацията и е предназначено да даде разумна увереност, че целите ще бъдат постигнати.

Процесът по управление на риска е съобразен със стратегическите и оперативни цели. С промяна на външните и вътрешни условия, целите на комисията могат да се променят, поради това управлението на риска е динамичен процес. Управлението на риска осигурява на ръководството, предварителна информация за потенциалните събития,

застрашаващи целите и за възможните методи за намаляване на негативното им влияние и вероятността от настъпването им.

### **III. Етапи на процеса на управление на риска**

**1. Идентифициране на събитията** – установяване на потенциалните събития, които могат да повлияят негативно върху постигането на стратегическите и оперативните цели на КПНРО. Установените рискове могат да бъдат свързани с текущата и бъдеща дейност на комисията. Категориите на рисковите области са представени в Приложение № 1.

При установяването на рисковете се прилагат два подхода – първоначално идентифициране и периодично актуализиране на установените рискове.

**2. Анализ на установените рискове** – осигуряване на необходимата информация за текущото състояние, включително и предприетите действия спрямо всеки от идентифицираните рискове, въз основа на която ще се извърши последващата им оценка.

**3. Оценка на установените рискове** – оценка на потенциалните негативни събития, които могат да засегнат набелязаните от комисията цели, от гледна точка на вероятността от настъпването им и тяхното въздействие. При оценката се вземат предвид предприетите действия и мерки спрямо съответния риск, като остатъчният риск се оценява съобразно неговите вероятност и влияние, измервани в четиристепенна скала (Приложение №2).

**4. Определяне на реакция спрямо установените рискове** – обхваща две последователни стъпки:

**А.** определяне на зоната, в която попадат оценените рискове – зона с нисък приоритет, зона за наблюдение, зона с висок приоритет.

Реакцията зависи от приемливото ниво на риска (т.е. апетита към риска). Спрямо рисковете, попаднали в зоната с висок приоритет, задължително се предприемат мерки и се управляват активно. Рисковете от зоната за наблюдение се наблюдават непосредствено, като се прилагат действия за контролирането им с цел да не преминат в зоната с висок приоритет. Рисковете с нисък приоритет се наблюдават.

**Б.** определяне на действията и мерките за намаляване на вероятността и/или влиянието на установените рискове до приемливо ниво.

#### **5. Реакция на риска.**

Реакцията на риска може да бъде:

– **толеране на риска** – приемане на риска на нивото, на което е оценен. Такава реакция е възможна само, ако установените рискове имат ограничено (незначително) влияние върху постигане на целите или са налице ограничени възможности за предприемане на ефективни действия;

– **ограничаване на риска (третиране)** – въвеждане на контролни дейности, с цел ограничаване на въздействието и/или вероятността от настъпването му;

– **прехвърляне на риска** – в случай, че рискът е неприемливо висок, се търси възможност за прехвърлянето му към друга организация;

– **прекратяване на риска** – намаляване и /или ограничаване на вероятността и/или влиянието на риска чрез прекратяване на дейността, която го поражда.

### **IV. Цел на стратегията**

Прилагането на Стратегията за управление на риска в КПНРО е насочено към постигането на следните резултати:

– правилното управление на процесите по бюджетиране, добра счетоводна отчетност, отразяване на счетоводните операции във финансовите отчети, адекватна оценка на финансовото състояние, като счетоводната информация трябва ясно да очертава формирането на надеждни данни за изчисляване на вътрешните и външни показатели, както

и правилно отразяване на амортизационните начисления по начин, който гарантира отчетността и отговорността на ръководството;

- съответствие на икономическите цели с фискалната политика и придобиването с най-малки разходи на необходимите ресурси за осъществяване дейността на комисията, при спазване на изискванията за качество на ресурсите;

- усъвършенстване на управлението на надзорната и административната дейност на КПНРО;

- идентифициране на управляемите и неуправляемите рискове, които могат да засегнат законосъобразното, ефективното, ефикасното и икономичното протичане на дейностите в КПНРО;

- стимулиране на въвеждане и прилагане на адекватни и ефективни контролни механизми;

- идентифициране на ролите и отговорностите на участниците в процеса по управление на риска;

- оптимално използване на ресурсите, необходими за осъществяване на дейността на КПНРО;

- спазване на приложимото законодателство, на вътрешните актове и на договорите;

- защита на институционалния облик и репутацията на КПНРО.

## **V. Отговорности в процеса по управление на риска**

Управлението на риска е интегриран процес в дейността на КПНРО, в който вземат участие ръководството и всички служители в организацията.

1. Комисия за публичен надзор над регистрираните одитори осъществява наблюдението по изпълнение на стратегията. Контролира адекватното и ефективното управление на рисковете за постигането на стратегическите цели на КПНРО. Разглежда докладите на Консултативния съвет по управление на риска и риск-регистъра, както и промените в него. Комисията определя приемливото ниво на риска.

2. Консултативен съвет за управление на рисковете (КСУР). Съветът се състои от председателя и ръководителите на структурните звена в комисията. За своята дейност КСУР приема правила. Съветът заседава поне веднъж на всеки три месеца. При изпълнение на своите отговорности може да привлича за съдействие други служители на КПНРО и/или външни лица.

Във връзка с изпълнението на настоящата стратегия Консултативният съвет за управление на рисковете:

- извършва редовен преглед на Стратегията за управление на риска и прави предложения за актуализирането ѝ;

- отговаря за разработването и поддържането на риск-регистър на КПНРО, включващ установените рискове, свързани с текущата и бъдеща дейност на КПНРО, както и резултатите от техния анализ и оценка;

- разработва и предлага програма за прилагане на мерки за намаляване на рисковете, които са над приемливото ниво;

- събира и анализира информация за напредъка по изпълнението на предприетите за намаляване на рисковете мерки;

- докладва на КПНРО за дейността си.

3. Ръководителите на структурни звена отговарят за идентифицирането на рисковете и прилагането на мерките по управлението им в тяхната област. Оценяват установените рискове съвместно с Консултативния съвет по управление на рисковете. Наблюдават рисковете в тяхната област и докладват на съвета за състоянието им, както и за адекватността и ефективността на прилаганите мерки.

4. Служителите участват в процесите по управление на риска, като спазват въведения в КПНРО вътрешен ред. Докладват за идентифицирани рискове на прекия си ръководител.

## **VI. Мониторинг и докладване при управление на риска**

Целта на наблюдението е идентифициране на възможности за подобряване на процеса по управление на риска и установяване на промени в рисковия профил. Наблюдението на риска дава разумна увереност на КПНРО, че процесът по управление на риска е адекватен и ефективен и предприетите действия са довели до намаляване на риска до приемливо ниво.

Ръководителите на структурните звена наблюдават и докладват на КС състоянието на рисковете от тяхната област периодично и при кризисна ситуация.

Консултативният съвет по управление на рисковете наблюдава и обобщава състоянието на системата за управление на риска периодично и докладва най-малко веднъж годишно на КПНРО.

*Тази стратегия е приета от Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори с Решение № 92/30.04.2024 г. на КПНРО*

### **ПРИЛОЖЕНИЯ:**

1. Приложение № 1 Категории рискове;
2. Приложение № 2 Скала за оценка на риска;
3. Приложение № 3 Риск регистър.

- 1. Стратегически риск**
- 2. Оперативен риск**
- 3. Риск за репутацията**
- 4. Правен риск**
- 5. Договорен риск**
- 6. Финансов риск**
- 7. Управленски риск**

Приложение № 2:  
**СКАЛА ЗА ОЦЕНКА НА РИСКА**

<b>ВЕРОЯТНОСТ</b>	<b>висока</b>	<b>СРЕДЕН РИСК</b>	<b>ВИСОК РИСК</b>	<b>ВИСОК РИСК</b>
	<b>средна</b>	<b>НИСЪК РИСК</b>	<b>СРЕДЕН РИСК</b>	<b>ВИСОК РИСК</b>
	<b>ниска</b>	<b>НИСЪК РИСК</b>	<b>НИСЪК РИСК</b>	<b>СРЕДЕН РИСК</b>
		<b>Ниско</b>	<b>Средно</b>	<b>Високо</b>
		<b>ВЛИЯНИЕ</b>		

При проектирането върху скалата на горепосочените оценки на вероятност и влияние се

очертават три условни зони:

– зона с висок приоритет. В нея попадат рискове с вероятност и влияние – съответно: висока/средно, висока/високо, и средна/високо;

– зона за наблюдение. В обхвата на тази зона попадат рискове с вероятност и влияние, съответно: висока/ниско, средна/средно и ниска/ високо;

– зона с нисък приоритет В нея попадат рискове с вероятност и влияние – съответно: средна/ниско, ниска/ниско и ниска/средно.

Използват се различни методи за анализ на рисковете - чрез колективно обсъждане на вероятността даден риск да възникне и значимостта на събитието по отношение на дейността в организацията, опита от предишни инциденти (събития), показващ тяхната честота и влияние, обсъждане с други организации, които са изложени на подобен риск и др.

За определяне на крайните резултати (рисковия профил на дейността) се изчислява Средната претеглена стойност на риска /СПСР/, като съотношение между сумата на оценките на всички идентифицирани рискове, които застрашават постигането на една цел и техния брой.

Във връзка с гореизложеното е необходимо трансформиране на качествените оценки на риска в абсолютни числа. За целта се използва три степенна скала, като всеки отделен риск, определен като нисък се оценява с „1“, среден – с „2“ и висок – с „3“.

С оглед анализиране на крайните резултати (рисковия профил), Средната претеглена се категоризира в три основни групи, характеризиращи състоянието на СФУК:

- ниска – от 1 до 1.70 ( добро състояние на СФУК);
- средна – от 1.71 до 2.30( задоволително състояние на СФУК);
- висока – от 2.31 до 3 ( лошо състояние на СФУК).